

Bestyrelsens klumme 3
Meddelelser fra redaktøren 6
DSOG's bestyrelse 6

DSOG-information

DSOG's Forårsmøde 2001 9
DSOG's generalforsamling foråret 2001 10
Årsrapport for gynækologisk kvalitetssikring og normenkatur 11
Årsberetning for IT-arbejdsgruppen 12
Beretning fra Efteruddannelsesudvalget (EFU) 2000/2001 13

Annoncering af møder & kurser

Den lægefaglige uddannelse i palliativ medicin 14
Human papillomavirus testing 15
Seniormøde 16
Fødsler og bækkenbund 16
Gynækologisk endokrinologi 20
Gynækologiske Guidelines! 22
Kursus i osteoporose 25
Kursus i infertilitet 27
Efteruddannelse i Gynækologisk Onkologi 30
Brug nettet ... 32

NFOG

NFOG 33

DFKO

DFKO 34
Gynækologklubbens forårsmøde 36

FYGO

FYGO-PRISEN 2000 37
FYGO's bestyrelses beretning 2000-2001 37

Møde- og kursuskalender 46

Bestyrelsens klumme

Jeg vil gerne indlede denne klumme med at takke de to bestyrelsesmedlemmer, som bestyrelsen desværre skal tage afsked med, fordi de ikke genopstiller ved generalforsamlingen den 27.04.2001. Danny Svane kom ind i DSOGs bestyrelse som repræsentant for FYGO og blev sidste år valgt som ordinært medlem. Danny har det seneste år været selskabet en forbilledlig organisatorisk sekretær og redaktør af medlemsbladet. På møderne har Danny bidraget flittigt og konstruktivt til diskussionerne og til løsningerne. Vi vil savne Danny, men vi ved, at hans kreativitet og energi vil gøre nytte andetsteds og ønsker ham og hans familie held og lykke.

Gerhard Børlum har været en aktiv repræsentant for de praktiserende speciallæger og har deltaget flittigt og aktivt i bestyrelsesmøderne og haft sin del af ansvaret for, at møderne er foregået i en god stemning.

DSOGs bestyrelse vil også på denne plads markere, at en af vort fags helt store personer – Jørgen Falck Larsen – går på pension. Jørgen Falck Larsen har tjent det danske sundhedsvæsen i mange, mange år og i en lang række forskellige sammenhænge. Først og fremmest naturligvis i hospitalsvæsenet med en lang række ansættelser i ind- og udland og overlægestillinger på Bispebjerg Hospital, Amtssygehuset i Gentofte og senest i 25 år på Amtssygehuset i Herlev. Jørgen Falck Larsen har som lektor, professor, prodekan og dekan medvirket til at uddanne en generation af læger og har tjent sit fag og sin stand som sagkyndig rådgiver i Sundhedsstyrelsen. Også for DSOG har Jørgen Falck Larsen været aktiv i mange, mange sammenhænge, både i bestyrelsen og i talrige udvalg. DSOG-mæssigt var Jørgen Falck Larsens hovedbedrift utvivlsomt FIGO-verdenskongressen i 1997, hvis arrangement og afvikling Jørgen forestod i årene 1989–1998. Med sin

indsats har Jørgen indskrevet sit navn i DSOGs historie – med de helt store typer.

DSOG arbejder via uddannelsesudvalget på, at uddannelsen i fase II ændres, så de seks måneders kirurgi, der er indbygget i kursustiden, erstattes af yderligere seks måneders gynækologi og obstetrik. De seks ekstra måneder i specialet kunne for eksempel bruges til at udbygge uddannelsen i gynækologisk-obstetrisk ultralydsskanning og operativ gynækologi. Baggrunden for dette ønske om ændring er, at de uddannelsessøgendes evaluering af de seks måneders kirurgi har været relativt ringe, og forsøgene på at forbedre det uddannelsesmæssige indhold i den kirurgiske del af speciallægeuddannelsen har været forgæves.

I denne sammenhæng kan det desværre også nævnes, at vore bestræbelser på at udvide antallet af undervisningsstillinger i hvert fald ikke indtil nu har båret frugt, idet det ikke er lykkedes for os at komme i dialog med videreuddannelsesrådene i Region Syd og Øst. Nu venter alle tilsyneladende på Det Nationale Råd for Lægers Videreuddannelse, og det kan også være, at DSOG må affinde sig med det.

På det obstetriske møde i Sandbjerg i januar 2001 blev DSOG opfordret til at tage initiativ til, at der etableres et nationalt forum til at koordinere og samle den indsats, som de amtslige perinatal auditkomiteer yder. Formålet er at sikre, at de erfaringer, som opsamles i de lokale komiteer, bearbejdes samlet nationalt, og at det enkelte amts erfaringer på denne måde kan udnyttes af hele landet. Der skal tilvejebringes et samlet overblik over den perinatale mortalitet og måske nogle af dens årsager. Man skal på landsplan have kendskab til de vurderinger og konklusioner, der kan uddrages af hver enkelt sag. Målet er at øge patientsikkerheden og sænke risikoen for gentagelse af suboptimale forløb. Dette nationale forum skal som de lokale perinatale komiteer være tværfag-

ligt sammensat af jordemødre, obstetrikere, pædiatere og eventuelt alment praktiserende læger, patologer og anæstesiologer. Hvorledes arbejdet organisatorisk skal forankres, vil blive drøftet på DSOGs næste bestyrelsesmøde.

Den materielle mortalitet i Danmark er heldigvis lav. Alligevel – eller måske netop derfor – er det væsentligt, at de materielle dødsfald gøres til genstand for en audit, som bør foregå på nationalt plan. Det vil være naturligt at koordinere denne proces med den nationale perinatale audit. Også dette arbejde blev DSOGs bestyrelse på Sandbjerg pålagt at initiere, og bestyrelsen arbejder på sagen.

FIGO-fondens vedtægter blev godkendt på den ekstraordinære generalforsamling i forbindelse med DSOGs efterårsmøde. Ved den forestående ordinære generalforsamling skal FIGO-fondens bestyrelse vælges. Herefter vil det være muligt at søge denne fond om støtte til projekter og rejser, der opfylder vedtægternes krav og hensigt. DSOGs bestyrelse ser frem til at midlerne i FIGO-fonden bliver brugt til spændende formål.

Fra FIGOs sekretariat har bestyrelsen modtaget en opfordring til, at Danmark går ind i et nyt FIGO-projekt »Women's Rights to Sexual and Reproductive Health«. Dette projekt er i lighed med FIGOs »Safe Motherhood«-projekt tænkt som et samarbejde mellem et i- og et u-land omfattende indsats blandt andet over for mødredødelighed, vold mod kvinder og manglende adgang til kontrception. Bestyrelsen har bedt Kim Toftager-Larsen, Lone Hvidmann, Lars Høj og Birgitte Bruun Nielsen til at forsøge at få Danmark involveret i dette arbejde.

Den 1. juli 2000 trådte lov om ændring af lov om svangerskabsafbrydelser i kraft. I denne lov er det som noget nyt indført, at kvinder skal tilbydes støttesamtaler før og efter en provokeret abort. Samtalerne skal kunne gennemføres både i offentligt og privat/frivilligt regi.

Kvinden vælger selv, hvor hun ønsker rådgivning. Lægen har ved anmodning om svangerskabsafbrydelse pligt til at vejlede kvinden om muligheden for støttesamtaler før og efter indgrebet. Bestyrelsen har ikke noget klart overblik over, hvorledes støttesamtalerne gennemføres landet over. Vi vil derfor gerne bede de lokale organisationer om en meddelelse herom.

Forårsmødet den 27–28. april nærmer sig. Som bekendt er det tanken, at vi i år indleder en tradition med forårsmøder den sidste weekend i april, fast beliggende på Hindsgavl Slot i Middelfart og med revy hvert tredje år – med udgangspunkt i år. Vi håber på et stort fremmøde. Mødets faglige indhold er tilrettelagt af vore kolleger fra specialerådet i Vejle Amt sammen med DSOGs videnskabelige sekretær Erik Ernst. Bestyrelsen takker for et spændende program.

Der er stadig ingen, som har tilkendegivet interesse for at tilrettelægge forårsmødet i 2002. Vi skal gentage opfordringen til, at afdelinger, specialeråd eller andre lokale organisationer overvejer denne mulighed for – sammen med bestyrelsen – at sætte næste års dagsorden.

På bestyrelsens vegne
Peter Hornnes

Meddelelser fra redaktøren

Deadlines og udgivelsesdatoer
for medlemsbladet i 2001:

Deadline/Udgivelsesdato:

14. maj/20. juni

16. juli/15. august

17. september/17. oktober

12. november/12. december

Husk at bladet kun kommer 6 gange årligt,
og vær opmærksom på forholdet mellem
deadlines og udgivelsesdato.

DSOG's hjemmeside: www.dsog.dk

Indlæg sendes på diskette eller via e-mail til
Danny Svane
Gynækologisk-obstetrisk afdeling,
H:S Hvidovre Hospital,
Kettegård Alle 30
2650 Hvidovre
e-mail: svane@dadlnet.dk

DSOG er medlemsblad for Dansk Selskab
for Obstetrik og Gynækologi

Ansvarlig redaktør i henhold
til presseloven: Danny Svane

ISSN: 1601-1627

Design og grafisk produktion:
Lægeforeningens forlag

Tryk: Scanprint a/s, Viby J

DSOG's bestyrelse

Formand

Peter Hornnes, overlæge, dr.med.
Obstetrisk Klinik, Juliane Marie Centret,
H:S Rigshospitalet, Blegdamsvej 9,
2100 København Ø
tlf: 35 45 35 45, kontor: 35 45 45 10
personsøger: 35 45 13 09, fax: 35 42 46 79
e-mail: phornnes@rh.dk
Privat: Slotsalléen 9, 2930 Klampenborg
tlf: 39 63 63 36
e-mail: peter.hornnes@dadlnet.dk

Næstformand

Charlotte Wilken-Jensen, overlæge
Gyn./obs.klin., H:S Frederiksberg Hospital,
Nordre Fasanvej 57-59, 2000 Frederiksberg
tlf: 38 16 34 27, fax: 38 16 34 09
Privat: Strandboulevarden 27, 2.tv.
2100 København Ø
tlf: 35 38 58 59 mobil: 26 22 38 59
e-mail: cwj@dadlnet.dk

Organisatorisk sekretær

Danny Svane, afdelingslæge, ph.d.
Gynækologisk-obstetrisk afdeling,
H:S Hvidovre Hospital, Kettegård Allé 30,
2650 Hvidovre
tlf: 36 32 36 32, personsøger 5293
Privat: Hårupthøften 7, Hårup, 8530 Hjortshøj
tlf: 86 99 92 39, fax: 86 99 98 61
mobil: 40 13 72 39
e-mail: svane@dadlnet.dk

Kasserer

Ditte Trolle, overlæge
 Afd.f. kvindesyg. & fødsler,
 Holstebro Centralsygehus, Lægårdsvej 12,
 7500 Holstebro
 tlf: 99 12 52 11
 Privat: Tårngade 17, 7600 Struer
 tlf: 97 85 34 35
 e-mail: adtr@ringamt.dk
 ditte.trolle@dadlnet.dk

Videnskabelig sekretær

Erik Ernst, overlæge, ph.d.
 Gynækologisk/obst afd Y,
 Århus Universitetshospital, Skejby Sygehus,
 8200 Århus N
 tlf: 89 49 55 66
 Privat: Elmehøjvej 68 A, 8270 Højbjerg
 tlf: 86 27 61 81
 e-mail: erik.ernst@dadlnet.dk

Øvrige medlemmer

Karl-Gerhardt Børllum, speciallæge
 Speciallægepraksis, Vitus Berings Plads 1,
 8700 Horsens
 tlf: 75 61 48 08, fax: 75 61 28 80
 Privat: Sundvænget 6, 8700 Horsens
 tlf: 75 65 53 10
 e-mail: boerlum@dadlnet.dk

Søren Brostrøm, klinisk assistent
 Gynækologisk-obstetrisk afdeling G,
 Amtssygehuset i Glostrup,
 Nordre Ringvej 29-67, 2600 Glostrup
 tlf: 43 23 28 48
 Privat: Vardegade 7, 4. th., 2100 København Ø
 tlf: 35 43 55 63
 e-mail: sb@dadlnet.dk

Associeret bestyrelsen**formand for FYGO**

Bjarne Rønde Kristensen, overlæge
 Gynækologisk/obst. afd.,
 Centralsygehuset i Holbæk,
 Gl. Ringstedvej 1, 4300 Holbæk
 tlf: 59 48 40 00
 Privat: Åkandevej 49, Vester Såby, 4330 Hvalsø
 tlf: 59 18 62 44, fax: 59 18 62 33
 e-mail: bjarnerondekristensen@dadlnet.dk

Formand for DFKO

Peter Bagger, speciallæge
 Ciconia, Frydendalsvej 5,
 1809 Frederiksberg C
 tlf: 33 25 70 00
 Privat: Tranegårdsvej 90, 2900 Hellerup
 e-mail: pbagger@dadlnet.dk

Formand for Undervisningsudvalget

Lene Sperling, afdelingslæge
 Gynækologisk/obst. afd. 537
 H:S Hvidovre Hospital,
 Kettegård Allé 30, 2550 Hvidovre
 tlf: 36 32 25 01
 Privat: Strandvejen 119A, 3070 Snekkerten,
 tlf: 49 13 00 70, fax: 49 13 00 72
 e-mail: lenesperling@dadlnet.dk

Formand for Efteruddannelsesudvalget

Inger Stornes, overlæge, HD
 Gyn./obst. afd., Randers Centralsygehus,
 8900 Randers
 tlf: 89 10 20 00, personsøger: 5425
 Privat: Højen 7, 8220 Brabrand,
 tlf: 86 26 25 96,
 e-mail: inger.stornes@dadlnet.dk

DSOG's Forårsmøde 2001

**Videnskabeligt møde,
Generalforsamling og Revy**

27.-28. april, Hindsgavl, Middelfart.

**Etiske dilemmaer i gynækologi
og obstetrik**

Endelige program og dagsorden

Fredag den 27/4

13.00-14.00 Ankomst, indkvartering,
frugt og udstilling

14.00-15.30 *Obstetrik i Patientklagenævnet
og Patientforsikringen*

- Hvad kan vi lære?
- Hvorledes kan vi undgå at skade vores patient?
- Hvordan arbejder vi videre?

Ordstyrer: Afdelingslæge Ph.D.
Danny Svane,

Oplæg ved Ulla Breth Knudsen,
juridisk konsulent i patient-
klagenævnet, Marianne Thybo
Kjøller, professor dr.med.

Bent Ottesen

15.30-16.00 Kaffe og udstilling

16.00-19.00 *Generalforsamling (Se opslag i
dette nr.)*

20.00-02.00 Middag, Revy og Fest

Lørdag den 28/4

*Genetikens- og reproduktionsmedicinens
muligheder*

-09.00 Morgenmad, udstilling og løb

09.00-10.00 *Genetisk diagnostik,
præsymptomatisk testning*

Overlæge Gert Bruun-Petersen,
Klinisk-genetisk afd., Vejle Sy-
gehus



- Familiære cancere
Læge Ph.D. Dorte Crüger,
Klinisk-genetisk afd.,
Vejle Sygehus
- 10.00–10.30 *Præimplantationsdiagnostik,
terapeutisk kloning*
Professor dr.med. Svend Lin-
denberg, Fertilitetsklinikken,
Herlev
- 10.30 Frugt, vand.
- 10.45–11.15 *Infertilitetsbehandling*
Overlæge Ph.D. Jens Fedder;
Fertilitetsklinikken, Brædstrup
Sygehus.
- 11.15–12.00 *Etiske dilemmaer*
Lektor i sundhedsret
Mette Hartlev,
Københavns Universitet
Overlæge dr.med. Ole Hartling,
Etisk Råd
- 12.00–12.30 Diskussion
- 12.30–13.30 Frokost
- Føtalmedicinens og obstetrikens muligheder*
- 13.30–14.00 *Serumscreening, tidlig og sen
misdannelseskanning*
Afdelingslæge Vibeke Brocks,
Ultralydklinikken, RH
- 14.00–14.30 *Eksempler fra obstetrikens
hverdag*
Professor dr.med. Jes G.
Westergaard, Odense Universi-
tetshospital.
- 14.30–15.00 Kaffe
- 15.00–15.30 *Etiske dilemmaer*
Lektor i sundhedsret
Mette Hartlev,
Københavns Universitet
Overlæge dr.med. Ole Hartling,
Etisk Råd
- 15.30–16.00 Diskussion og afslutning

Tilmelding (inkl. tilmelding til det videnskabe-
lige møde): foregår ved indsættelse af det rele-
vante beløb på GIRO 1199 702 2786, Ditte
Trolle, Tårngade 17, 7600 Struer.
Husk at angive tydeligt navn, og hvilke dele der
betales for.
Deltagelse i generalforsamlingen er gratis.

Tilmeldingsfristen er fredag den 20. april!

OBS! Der er et begrænset antal værelser på
Hindsgavl slot. En del er dobbeltværelser, så
hvis man melder sig til at dele vil man få første-
prioritet her. Nogle vil blive henvist til værelser
på det nærliggende Byggecentrum (gåafstand).

Priser: For deltagelse i det videnskabelige møde,
inkl. frokost lørdag: 300 kr.
For deltagelse i festmiddagen per person: 350 kr.
For overnatning på Hindsgavl: 350 kr.
Hele pakken 950 kr.

DSOG's generalforsamling foråret 2001

**Fredag den 27. april kl.16-19,
Hindsgavl, Middelfart.**

Dagsorden:

1. Valg af dirigent.
2. Formandens beretning.
3. Beretninger fra stående udvalg.
4. Aflæggelse af revideret regnskab, frem-
læggelse af næste års budget og fastlæggelse
af kontingent.
5. Revisorernes bemærkninger.
6. Forslag til sagsbehandling fra bestyrelsen og
medlemmerne.
7. Vedtægtsændringer, 2. behandling (Se for-
rige nr).

8. Valg af bestyrelsesmedlemmer.
9. Valg af udvalgsmedlemmer, revisorer og repræsentanter for selskabet
10. Valg til FIGO fonden.
11. Valg af nyt navn til medlemsbladet.
12. Eventuelt.

Peter Hornes, formand

Danny Svane, sekretær

Årsrapport

Arbejdsgruppen for gynækologisk kvalitetssikring og nomenklatur

Medlemmer: Per Lundorff, Viborg, Lene Lundvall, Rigshospitalet, Jørgen Præst, Randers, Danny Svane, Hvidovre, Lars Schouenborg, Hvidovre, Jan Blaaekær, Skejby.

Arbejdsgruppen var primært nedsat med det formål at udarbejde en specialespecifik (gynækologisk) kodevejledning i samarbejde med Sundhedsstyrelsen.

Arbejdsgruppen har afholdt tre møder. Første møde blev afholdt i november 2000, hvor Sundhedsstyrelsen var repræsenteret ved overlæge Sven Adamsen. På dette møde blev retningslinierne for kodevejledningen afstukket.

Kodevejledningen består af to dele: en generel del og en specialespecifik. Den generelle del af kodevejledningen laves af Sundhedsstyrelsen, og fremsendes til specialerne, så snart den er færdigudarbejdet. Sundhedsstyrelsen ser gerne, at det færdige produkt udformes i lommeformat. Publikationen vil blive finansieret af Sundhedsstyrelsen.

Relevante dele af »Behandlings- og plejeklassifikationen« og »Klassifikation af radiologiske procedurer« skal inddrages i kodevejledningen, men indtil videre i så begrænset omfang som muligt.

Den gynækologiske onkologiske arbejdsgruppe har udarbejdet et forslag til en forbedret kodning af gynækologiske cancersygdomme, herunder borderline ovarietumorer, der i dag ikke har en kode.

Inden for uro-gynækologien udarbejdes et kodesæt for såvel sygdomsdiagnoser som for operationskoder, så kodningen kan ensartes nationalt.

Arbejdsgruppen har over for Sundhedsstyrelsen fremsat et forslag til komplikationskodning og mødes i nærmeste fremtid med Sundhedsstyrelsen med henblik på at arbejde videre med dette forslag.

Endelig arbejder gruppen videre med et kursustilbud for de gynækologiske afdelinger om kodning (ICD10 og NOMESKO), da denne disciplin er vigtig af hensyn til indberetning til SKS (og senere udtræk fra Landspatientregisteret), men også med henblik på en korrekt DRG-gruppering. Arbejdsgruppen ønsker at tage en drøftelse med relevante fora i DSOG og Sundhedsstyrelsen med henblik på oprettelsen af undervisning på A-kursus, idet vi er af den opfattelse, at kendskab til kodning og DRG-gruppering er en vigtig disciplin i speciallægeuddannelsen.

Til slut vil vi gerne opfordre alle, der er blevet opmærksomme på manglende ICD10-koder i sygdomsklassifikationen eller NOMESKO operationskodningen til at indberette dette til arbejdsgruppen. Henvendelse kan rettes til Danny Svane (svane@dadlnet.dk) eller Jan Blaaekær (jab@dadlnet.dk).

090301

Jan Blaaekær

Årsberetning

for IT-arbejdsgruppe under DSOG's bestyrelse

Siden lanceringen af DSOG's hjemmeside i foråret 1999 har informationsteknologien fået en stigende betydning for selskabets interne og eksterne kommunikation. Bestyrelsen fandt behov for at evaluere det første års erfaringer med selskabets hjemmeside og udvikle nye initiativer på området, og nedsatte derfor i maj 2000 en arbejdsgruppe med følgende sammensætning: Søren Brostrøm, formand (Glostrup), Danny Svane (Silkeborg/Hvidovre), Olav B. Petersen (Skejby), Erik Fangel Poulsen (speciallægepraksis, Odense) og Lotte Clevin (Gentofte). Arbejdsgruppen har holdt 2 møder i perioden.

Siden sin start er hjemmesiden vokset, både i indhold og besøgstal. I dag er der skønsmæssigt ca. 60 gynækologer (og andre), der besøger www.dsog.dk hver dag. I prioriteret rækkefølge er de mest besøgte sider: 1/ forsiden, 2/ guidelines, 3/ links, 4/ kalender og 5/ FYGO. På det seneste har også fødselsstatistikken haft mange interesserede læsere.

Arbejdsgruppen har fundet det hensigtsmæssigt at fortsætte hjemmesidens meget inklusive og åbne politik, eksempelvis således at der linkes til både store og små arrangementer uden speciel skelen til væsentlighedskriterium. Da det dog i høj grad er det faglige indhold som kliniske guidelines m.v., der får folk til at bruge hjemmesiden, har arbejdsgruppen diskuteret forskellige muligheder for udvikling på dette felt. F.eks. en »opslagstavle« hvor man kan lægge sine PowerPoint-præsentationer fra møder i ind- og udland. Eller et »efteruddannelsesforum«, hvor operationsvideoer m.v. gøres frit tilgængelige.

Et lukket debatforum har også været drøf-

tet. Men vi har været tilbageholdende, da erfaringerne fra Dadlnet og andre lægelige hjemmesider er meget dårlige. Til gengæld har der været en pæn tilslutning til den elektroniske postliste, som i fremtiden kan give bestyrelsen en direkte og hurtig forbindelse til medlemmerne.

Arbejdsgruppen har været indstillet på at åbne hjemmesiden for sponsorater. Men et par kontakter til industrien var ikke umiddelbart imødekommende. Ideen bør nok forfølges på et senere tidspunkt.

Endelig har arbejdsgruppen diskuteret forholdet mellem medlemsbladet og hjemmesiden. Vi mener at medlemsbladet skal videreføres – ja endda udvikles – i de næste par år. Nogle ting læse bedre på skrift, og mange medlemmer er fortsat ikke på nettet. Redaktøren af medlemsbladet har derfor foreslået, at IT-arbejdsgruppen inddrages som redaktionel og idémæssig baggrundsgruppe for medlemsbladet. Bestyrelsen har tiltrådt dette, således at arbejdsgruppen fremover benævnes Kommunikationsarbejdsgruppen.

p.a.v.

Søren Brostrøm

Beretning fra Efteruddannelsesudvalget (EFU) 2000/2001

Medlemmer

Lars Franch Andersen, Hillerød, Susanne Axelsen, Skejby, Susanne Christau, Virum, Jørn Aagaard, Ciconia Århus, Inger Stornes, Randers (formand). Derudover har Anne Dreisler, København og Erik Ernst, Skejby, været associeret.

Udvalgsmøder

Siden sidste generalforsamling har der været afholdt 4 udvalgsmøder samt 5 telefonmøder. Et af møderne blev afholdt som internatmøde, hvor der bl.a. blev arbejdet med målsætning for EFU's videre arbejde. Formanden har deltaget i DSOG's bestyrelsesmøder, i Expertkomiteens møde samt i det Nordiske Efteruddannelsesudvalg, som har afholdt 3 møder.

Aktiviteter

Som en konsekvens af diskussionen internt i EFU samt opbakning på generalforsamlingen i Sønderborg sidste år, har EFU udarbejdet en plan for en 4-årig kursusrække. Formålet er dels at koordinere kursusudbuddet således at vi undgår flere kurser samtidigt, og dels at sprede emnerne, således at hele faget bliver dækket. Vi har bedt enkeltpersoner, grupper eller afdelinger melde sig som kursusledere, og det har været glædeligt at konstatere at vi har fået fin respons. Kursuskalenderen blev præsenteret i Medlemsbladet nr. 6/2000, og vil løbende blive opdateret på hjemmesiden.

EFU har i flere år arbejdet med CME/CPD (continuing medical/professional education/development). Via Dadlnet's Efteruddannelsesregistrering (EUR) har DSOG's medlemmer fra 01.01.2000 kunnet registrere deres efteruddan-

nelse. EFU har lavet en vejledning til hvordan CME/CPD-point beregnes; denne blev publiceret i Medlemsbladet nr. 6/2000. Interessen for EUR har ikke været overvældende, set ud fra antal gynækologer der har registreret. Manglende motivation er formentlig årsagen til at så få gynækologer har registreret deres efteruddannelse. Manglende tid kan ikke være årsagen, da en registrering tager få min. Der er nu muligt at gå ind på EUR og sammenligne sine point med gennemsnittet i de andre specialer. Forhåbentlig vil vi i løbet af de næste år også have tal fra vort eget speciale til sammenligning. Samtidig vil specialet kunne dokumentere hvor meget gynækologer efteruddanner sig.

Jeg vil til sidst takke udvalgets medlemmer for et godt samarbejde.

På Efteruddannelsesudvalgets vegne
Inger Stornes



Den lægefaglige uddannelse i Palliativ Medicin

Middelfart d. 20.4.2001

Dansk Selskab for Onkologi (DSO)

Dansk Selskab for Medicinsk Onkologi (DMO)

Chairmen: Overlæge, dr. med. Torben Palshof, Afdelingslæge Niels Viggo Jensen.

- 9.00–9.10 Indledning. Torben Palshof
 9.10–9.30 Kræftplanen: Den palliative indsats i Danmark. Kontorchef i Sundhedsstyrelsen, dr. med. Steen Werner Hansen
 9.30–9.50 Den lægefaglige uddannelse i Palliativ Medicin. En anæstesiologs synspunkter. Overlæge Per Sjøgren, Palliativ Medicinsk Afdeling H:S
 9.50–10.10 Udvikling og uddannelse inden for palliation. Intern medicin. Overlæge Birthe Jastrup Medicinsk Afdeling, Odder Centralsygehus
 10.10–10.30 Udvikling og uddannelse inden for palliation. Kirurgi. Overlæge Per Gandrup? Kir. gastroenterologisk afdeling, Aalborg Sygehus
 10.30–11.00 Kaffepause
 11.00–11.20 Udvikling og uddannelse inden for palliation. Almen medicin. Alment praktiserende læge, dr.med. Frede Olesen.
 11.20–11.50 Status for den palliative indsats i Norge?/Kaasa eller England?/ Ahmedzai.

11.40–12.10 Status for den palliative indsats i DK. Afdelingslæge, PhD Anders Bonde

12.10–13.10 Frokost

Chairmen: Overlæge Bent Enig, Overlæge Nina Keldsen.

13.10–13.20 Indledning. Bent Enig

13.20–13.50 Forskning inden for Palliation. Afdelingslæge, PhD Mogens Grønvold.

13.50–14.10 På vej mod et fælles Nordisk Core Curriculum i Palliativ Medicin for læger. Overlæge, dr.med Lise Pedersen

- 14.10–15.30 Workshop:
- Hvordan skal den lægelige uddannelse i Palliativ medicin struktureres?
 - Skal den tilknyttes onkologien?
 - Hvor står de andre specialer i forhold til den palliative medicin?
 - Hvordan kommer vi videre?

15.30–15.50 Kaffepause

15.50–16.40 Fremlægning og diskussion i plenum

16.40–17.00 Konklusion. Lise Pedersen

19.00 Uddeling af Onkologiprisen

20.00 Festmiddag

Tilmelding sker ved henvendelse til henvendelse til sekretæren i DSO:

*Overlæge Flemming Hansen,
 Onkologisk afdeling D,
 Århus Kommunehospital,
 8000 Århus C, fax 89492530*

Pris: Kr 1.500,- for hele mødet inkl. overnat-

ning, for medlemmer af DSO og DMO, kr. 1.800,- for ikke medlemmer. Deltagelse i dele af mødet kan ske til nærmere fastsat pris. Henvendelse til sekretæren.

Human papillomavirus testing

Ready to be implemented in the current Danish cervical screening program?

Haderup Auditoriet, Panum Institutet, Blegdamsvej, 2200 København N

Tirsdag den 24. april, 15.00–17.00

Arrangører

Kræftens Bekæmpelse, Dansk Selskab for Klinisk Mikrobiologi, Dansk Selskab for Cyto- og Histokemi, Dansk Selskab for Patologisk Anatomi og Cytologi, Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi, Dansk Selskab for Almen Medicin.

HPV testing for triage (udredning) of ASCUS, AGUS and LSIL (atypiske celler, koilocytose og let dysplasi)

1. Chris Meijer, Amsterdam, The Netherlands. PCR for detection of HPV – advantages and disadvantages
2. Attila Lorincz, Digene, USA. Hybrid Capture II – A FDA approved test for detection of high risk HPV – advantages and disadvantages
3. Wim Quint, Delft, The Netherlands. Alternative PCR testing and HPV typing with Line Probe Assay (LiPA) – advantages and disadvantages

Current usages and future perspectives with HPV testing

4. Chris Meijer, Amsterdam, The Netherlands. Current role of HPV testing with PCR in the Netherlands
5. Attila Lorincz, Digene, USA. Large scale experiences with HCII
6. Wim Quint, Delft, The Netherlands. Importance of detection threshold for HPV and usefulness of HPV typing
7. Panel discussion

Mødet er åbent for alle

Mødet foregår på engelsk



Seniormøde

Møderække for seniøre medlemmer af Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi

4. møde tirsdag den 08.05.2001. Kl. 13.00 præcis.

Mødet afholdes på Hvidovre Hospital i representationslokalet (Det røde rum) opgang 1, 1. sal ved hovedindgangen.

Adresse: Kettegårds Alle 30, 2650 Hvidovre.

Vær opmærksom på at mødet *ikke* afholdes på Medicinsk Historisk Museum i Bredgade. Obs.Obs.

Program for mødet:

1. Frokost som doneres af DSOG.
2. Nye tider på gynækologisk sengeafsnit. Accellererede forløb. Charlotte Møller.
3. Prænatal screening. Karen Wøjdeman.
4. Sjove, sære og alvorlige oplevelser i et lægeliv. Karl Kristoffersen.
5. Historien bag et obstetrisk instrument. Mogens Osler.

Efter foredragene vil der være mulighed for at besøge afdelingens nyindrettede Fødeklínik og/eller IVF-klinik.

Specielt af hensyn til frokosten er tilmelding nødvendig ved indsendelse af nedenstående slip. Evt. kan telefonisk tilmelding ske til Mogens Osler tlf. 35323819 eller 38863003 eller på e-mail mogens.Osler@dadlnet.dk. Tilmelding bedes betragtet som bindende af hensyn til frokosten.

Undertegnede

Navn:

Adresse:

Tilmelder sig til mødet i DSOG's seniorgruppe på Hvidovre Hospital tirsdag d. 08.05.2001 kl.13.00

Indsendes til Mogens Osler, Medicinsk-Historisk Museum, Bredgade 62, 1260 København K. Tilmelding senest torsdag den 03.05.2001.

Fødsler og bækkenbund

Formål og indhold

Prolaps, urin- analinkontinens er hyppige sygdomme hos ældre kvinder. Mange undersøgelser tyder på, at vaginal fødsler er den primære udløsende årsag.

Hvilke faktorer ved den vaginale fødsel giver risiko for problemer senere i livet?

Skyldes problemerne stigende fødselsvægt, for lange fødselsforløb, fødestillingen, epidural blokade eller episiotomi? Hvilke kvinder bør tilbydes sectio for bækkenbundens skyld?

Hvordan forebygges inkontinens, er det med bækkenbundstræning før eller efter fødslen eller er det med sectio? Kurset gen-nemgår kendt opdateret viden på området, og søger at virke som inspiration til fremtidige projekter.

Målgruppe

Obstetrikere, jordemødre og læger med interesse for urogynækologi. 40-50 deltagere.

Form

Eksternat. Korte inspirerende oplæg efterfulgt af diskussion i tværfaglige grupper. Grupperne vil blive søgt dannet ud fra geografiske tilhørsforhold m.h.p. senere samarbejde om projekter, som gerne skulle blive resultat af kurset.

Kursusledelse

Overlæge, Ph D Lone Mouritsen, overlæge, dr.med. Lars Heisterberg, overlæge, dr.med. Martin Rudnicki.

Undervisere

Danske og skandinaviske obstetrikere, jordemødre og urogynækologer, som arbejder og forsker inden for området.

Tid

Torsdag d. 31. maj kl. 10–17.30 og fredag d. 1. juni kl. 8.30–15.45.

Sted

Pharmacia & Upjohn, Overgaden neden Vandet 7, 1414 København K.

Kursusafgift

1.200 kr, inkl. frokost begge dage og middag torsdag d. 31. maj. Ingen betaling før accept.

Kursussekretær

Lars Heisterberg, email larsheisterberg@ofir.dk.

Tilmelding

Skriftligt eller per e-mail til Lars Heisterberg, Åbrinken 24, 2830 Virum, tlf. 45 85 04 01 senest tirsdag d. 17. april. Husk at angive evt. tidligere tilmelding.

Sponsorer

B & K Medical A/S, Pharmacia & Upjohn, Astra Tech A/S.

Program for kurset: Fødsler og bækkenbund d. 31. maj–1. juni 2001**Torsdag d. 31. maj**

- 10.00–10.30 Velkomst, kaffe og brød.
 10.30–10.35 Velkomst ved overlæge, Ph D Lone Mouritsen.
 10.35–10.50 Oplæg til kurset. Prof., overlæge Niels Jørgen Secher, Skejby sygehus.
 10.50–11.20 Epidemiologi: Hvor hyppig er urininkontinens, prolaps og

anal inkontinens postpartum og senere i livet? Hvor mange tilfælde kan relateres til graviditet og fødsel? Er nogle kvinder mere udsatte?

Ph D Karen Elise Højberg.

- 11.20–11.30 Spørgsmål og afrunding.
 11.30–11.45 Pause.
 11.45–12.00 Hvad sker der med Bækkenbund, perineum og n. pudendus under en normal fødsel
 Ph D Tine Tetzner, Hvidovre hospital.
 12.00–12.15 Fremhjælpning af caput, betydning for anal sphincterruptur og vaginale rupturer. Overlæge Saemundur Gudmundsson, Malmø.
 12.15–12.30 Episiotomi, betydning for anal sphincterruptur og udrifter. Overlæge, Ph D Karl Møller Bek, Skejby sygehus.
 12.30–12.45 Fødestilling, fødeteknik, barnets størrelse, presseperiodens længde, paritet – betydning for anal sphincterruptur og vaginale udrifter. Jordemoder Christine Parnell, Rigshospitalet.
 12.45–13.00 Efterundersøgelse af patienter der har fået foretages revision af episiotomi. Læge Christina Petersen, Roskilde amtssygehus.
 13.00–13.30 Spørgsmål til panelet.
 13.30–14.15 Frokost.
 14.15–14.30 Oplæring af jordemødre i syning af episiotomier og vaginale rifter. Instruktionsjordemoder Ulla Houmøller, Odense jordemodercenter.
 14.30–14.45 Oplæring af kommende speciallæger i suturering af anal sphinter og vaginale rupturer.

- Overlæge, Ph D Karl Møller Bek, Skejby sygehus.
- 14.45–15.00 Spørgsmål til panelet.
- 15.00–16.30 Gruppearbejde: Profylakse og primær behandling af læsioner i fødselsvejen. Facts fra egen afdeling: Hyppighed af anal sphincteruptur, hvem syr, hvordan, kontrol, oplæring af jordemødre og læger. Kaffe i grupperum.
- 16.30–17.30 Plenum. Fremlæggelse fra grupperne, hvordan gør vi nu, evt. forbedringer.
- 18.00 Middag.

Fredag d. 1. juni

- 8.30–8.35 Velkomst ved overlæge, dr.med. Martin Rudnicki.
- 8.35–10.00 Følger efter anal sphincteruptur og episiotomi. Undersøgel sesprogram og betydning for behandling.
- 8.35–9.00 Klinik, trykmåling og neurologi. Overlæge, dr.med. Steen Buntzen, Amtssgh. i Århus.
- 9.00–9.25 Ultralyd. Speciallæge Marianne Starck, Malmø Universitetssj.
- 9.25–10.00 Diskussion.
- 10.00–12.00 Udarbejdelse af instruks til egen afdeling om kontrol, undersøgelsesprogram og behandling af følger efter anal sphincteruptur på egen afdeling. Kaffe i grupperum.
- 12.00–12.30 Plenum.
- 12.30–13.30 Frokost.
- 13.30–13.45 Hvordan skal patienten føde efter tidligere anal sphincteruptur? Overlæge, Ph D Karl Møller Bek, Skejby sygehus.
- 13.45–14.15 Bækkenbundstræning før/efter fødsel. Nyttet det? Får kvin-

- derne gjort det? Fysioterapeut Hanne Ryttergård, Roskilde amtssygehus.
- 14.15–14.30 Hvornår skal vi tilbyde sectio for bækkenbundens skyld? Obstetrikere ns synspunkt. Prof., overlæge Niels J. Secher, Skejby sygehus.
- 14.30–14.45 Hvornår skal vi tilbyde sectio for bækkenbundens skyld? Abdominalkirurgens synspunkt. Overlæge, dr.med. Steen Buntzen.
- 14.45–15.00 Hvornår skal vi tilbyde sectio for bækkenbundens skyld? Urogynækologens synspunkt. Prof., dr.med. Gunnar Lose.
- 15.00–15.30 Diskussion.
- 15.30–15.45 Afslutning og evaluering.



Gynækologisk endokrinologi

Godkendt af DSOG's Efteruddannelses- udvalg til 14 CME

Kursus torsdag den 16. til lørdag den 18.
august 2001

Institut for Human Reproduktion,
Københavns Universitet
Symbion Københavns Forskerby,
Fruebjergvej 3, 2100 København Ø
Tlf. 39 17 99 99, fax 39 27 55 21,
e-mail: bj@symbion.dk

Kursus arrangeres af underviserne og sponsore-
res af Organon. Kursus henvender sig primært
til speciallæger, men kommende speciallæger
er også velkomne. Hovedvægten lægges på
basal endokrinologi og hormonbehandling i
klinisk praksis både hormonel kontraception,
hormonel substitution i og efter menopausen
og hormonel behandling af blødningsforstyr-
relser.

Kursus lægger vægt på indlæring. Under-
visning i moduler a tre omfattende katedral
forelæsning, øvelse/diskussion i mindre grup-
per og diskussion i plenum krydret med uddy-
bende katedrale indlæg om udvalgte emner;
om aftenen oplæg og diskussion især ved-
rørende rådgivning i relation til hormonbe-
handling.

Deltagerantal

50 speciallæger

Kursusafgift

2.900 kr. dækker undervisning og forplejning
undtagen morgenmad. Kursisterne sørger selv
for transport og logi; sekretariatet er gerne
behjælpelig med at skaffe hotelværelse.

Tilmelding

Ved indbetaling af kursusafgift på postgiro
3100 4110210477 mærke Workshop 2001

Tilmeldingsfrist

Mandag den 30 juli 2001

Undervisere

Lars Franch Andersen, Hillerød, Øjvind Lide-
gaard, Herlev, Kresten Rubeck Petersen, Hille-
rød, Sven Olaf Skouby, Frederiksberg og Peter
Bagger, Ciconia

Kursusleder

Peter Bagger, overlæge, Fertilitetsklinikken CI-
CONIA, Frydendalsvej 5, 1809 Frederiksberg
C. Tlf. 33 25 70 00, fax: 33 25 70 20, e-mail:
pb@ciconia.dk

Kursussektariat

Dorte Mathiesen, ORGANON, Literbuen 9,
2740 Skovlunde. Tlf.: 44 84 68 00, fax: 44 84
61 81 e-mail: dlm@organon.dk

Program

(mindre ændringer kan forekomme)

Torsdag den 16. august 2001

- | | |
|-------------|--|
| 12.00–12.30 | 1. Registrering, drikke og
sandwichs |
| 12.30–12.45 | 2. Velkommen – idegrundlag
m.m. (Peter Bagger) |
| 12.45–14.00 | 3. Dokumentation |
| 14.00–17.00 | 4. Basal endokrinologi –
hormoner, syntese og virkning |
| 14.00–15.00 | Forelæsning (Peter Bagger) |
| 15.00–16.00 | Gruppearbejde. |
| 16.00–17.00 | Gennemgang i plenum,
diskussion |
| 17.00–19.30 | 5. Hyperandrogenisme
– PCO, hirsutisme og acne,
antiandrogener |

17.00–17.45	Forelæsning (Peter Bagger og Kresten Rubeck Petersen)
17.45–18.30	Gruppearbejde
18.30–19.30	Gennemgang i plenum, diskussion
20.00	Middag

Fredag den 17. august 2001

9.00–13.00	7. Hormonel kontraception
9.00–10.30	Forelæsninger om hormonal kontraception (Kresten Rubeck Petersen) og epidemiologi (Øjvind Lidegaard)
10.30–12.00	Gruppearbejde
12.00–13.00	Gennemgang i plenum, diskussion
13.00–14.00	Frokost
14.00–18.00	8. Hormonel substitution
14.00–15.30	Forelæsninger om HRT (Lars Franch Andersen), epidemiologi (Øjvind Lidegaard) og biologiske effekter (Sven Olaf Skouby)
15.30–17.00	Gruppearbejde
17.00–18.00	Gennemgang i plenum, diskussion
18.00–19.00	9. Alternativer til traditionel HRT SERM, vitaminer, motion, kost osv. (Sven Olaf Skouby)
19.30	Middag

Lørdag den 18. august 2001

09.00–10.30	10. Håndtering af hormonelt betingede blødningsforstyrrelser. Typiske kliniske situationer gennemgås (alle undervisere)
10.30–11.30	11. Dokumentation og repetition (alle undervisere)
11.30–12.00	12. Afslutning og evaluering – drikkevarer og sandwich

Gynækologiske Guidelines!

Til Hindsgavlmødet 2002 (12.–14. september 2002) er der udvalgt emner til arbejdsgrupper ud fra indkomne forslag:

- Ekstrauterin graviditet (Tovholder Lars Krag Møller, lkm@dadlnet.dk)
- Kontraception (Tovholder Kresten Rubeck Petersen, krp@dadlnet.dk)
- Infektioner (Tovholder Danny Svane, svane@dadlnet.dk)
- Endometriose (Tovholder Bjarne Rønde Kristensen, bjarnerondekristensen@dadlnet.dk)
- Abortus provokatus (Tovholder Øjvind Lidegaard, lidegaard@dadlnet.dk)

Arbejdsgrupperne skal nu etableres med ovennævnte tovholdere, og de skal som minimum bestå af en yngre og en ældre kliniker samt en fra Øst- og en fra Vestdanmark. På den første planlagte workshop 13.–14. september 2001 på Hindsgavl, vil der blive mulighed for foreløbig afrapportering af arbejdsgruppens arbejde. På DSOG's hjemmeside er der etableret et afsnit for gynækologiske guidelines, hvor der er anført de personer, der har meldt sig til arbejdet, samt deres interesseområde. Interesserede til arbejdsgrupperne 2002 kan rette henvendelse til tovholderne.

Til Hindsgavlmødet 2001 er arbejdet i fuld gang i arbejdsgrupperne.

Emnerne 1) Peri- og postmenopausal hormonbehandling 2) Dysplasi 3) Ovariecyster 4) Blødningsforstyrrelser 5) Inkontinens, diagnostik og behandling vil blive gennemgået og arbejdsgrupperne vil tilstræbe at have forslag til guidelines klar omkring 2 uger før mødet så alle kan nå at gennemgå dem. Guidelines vil

blive lagt på DSOG's hjemmeside i takt med at de indkommer. Alle tilmeldte til mødet vil ligeledes få tilsendt disse på e-mail (ikke post). De enkelte afdelinger og praktiserende speciallæger bedes selv sørge for at downloade og distribuere guidelines.

På det første møde vil grupperne fremlægge forslag til guidelines som diskuteres blandt deltagerne. De tilrettede guidelines vil efter 3 måneder fungere som DSOG's officielle guidelines, såfremt der ikke har været væsentlige indsigelser. Det vil derfor være ønskværdigt med en bred repræsentation fra afdelingerne og praktiserende speciallæger.

Program og tilmelding i næste nr. af medlemsbladet.

Danny Svane



Kursus i osteoporose

Ætiologi, epidemiologi, diagnose, forebyggelse og behandling

Godkendt af DSOG til 12 CME

Fredag den 28. til lørdag den 29. september 2001

Kursus arrangeres af underviserne og sponsoreres af Eli Lilly Danmark A/S. Kursus henvender sig især til speciallæger inden for endokrinologi, geriatri, gynækologi, intern medicin, reumatologi og ortopædi. Hovedvægten lægges på basal knoglefysiologi, osteoporosens ætiologi og epidemiologi, diagnostik, forebyggelse og behandling. Fordi flere, meget forskellige specialer er repræsenteret samtidig, kan emnet belyses under tilsvarende forskellige indfaldsvinkler.

Deltagerantal

50 speciallæger

Kursusafgift

1.200 kr. dækker undervisning og forplejning inkl. morgenmad. Kursisterne sørger selv for transport og logi; sekretariatet er gerne behjælpelig med at skaffe hotelværelse

Tilmelding

Ved indbetaling af kursusafgiften enten ved direkte bankoverførsel til reg. nr. 4180, konto nr. 4320 160 200 eller på postgiro 4 28 69 28. Indbetalingen bedes mærket Lilly Workshop 2001

Tilmeldingsfrist

Mandag den 3. september 2001

Undervisere

Bente Langdahl, Århus Kommunehospital,
Lene Mortensen, Randers Centralsygehus,

Jens-Erik Beck Jensen, H:S Hvidovre Hospital,
Peter Schwarz og Klaus Hindsø, H:S Rigshospitalet, Øjvind Lidegaard, Herlev Amtssygehus og Peter Bagger, Ciconia, Frederiksberg

Kursussted

Et smaddegodt sted i Århus og omegn

Kursusleder

Peter Bagger, overlæge, Fertilitetsklinikken CICONIA, Frydendalsvej 5, 1809 Frederiksberg C. Tlf.: 33 25 70 00, Fax: 33 25 70 20, e-mail pb@ciconia.dk

Kursusekretariat

Rebekka Simonsen, Eli Lilly Danmark A/S, Nybrovej 110, 2800 Lyngby, tlf. 45 26 60 21, Fax 45 26 60 01, e-mail simonsen@lilly.com

Program

(Små ændringer kan forekomme)

Fredag den 28. september 2001

- | | |
|-------------|---|
| 09.00–09.30 | Registrering og morgenbuffet |
| 09.30–10.00 | 1. Velkommen, dokumentation af viden (Peter Bagger) |
| 10.00–13.00 | 2. Kalcium- og Knoglehomeostasen (Bente Langdahl & Peter Schwarz) |
| 10.00–11.00 | Forelæsning <ul style="list-style-type: none"> • Kalcium-homeostasen (PS) • Knogle-homeostasen (BL) • Samspillet mellem kalcium- og knoglehomeostasen (de calciotrope hormoners betydning i knoglefysiologien) (PS + BL) |
| 11.00–12.00 | Gruppearbejde <ul style="list-style-type: none"> • Paratviden om kalcium og knogle • Måling af P-Ca⁺⁺ i dit speciale |

- 12.00–13.00 Diskussion
- Typiske indikationer for måling af P-Ca⁺⁺ i dit speciale
- 13.00–14.00 Frokost
- 14.00–17.00 3. Definition af osteoporose, epidemiologi, ætiologi og livsstil/levevis (Jens-Erik Beck Jensen, Øjvind Lidegaard, Klaus Hindsø & Lene Mortensen)
- 14.00–15.00 Forelæsning
- Definition af osteoporose (JBJ)
 - Epidemiologi (ØL)
 - Livsstil/levevis (LM, KH)
 - Årsager til osteoporose (LM)
- 15.00–16.00 Gruppearbejde
- Paratviden om osteoporose
 - Den typiske osteoporotiske patient i dit speciale
- 16.00–17.00 Diskussion
- Typiske kliniske manifestationer af osteoporose inden for dit speciale
- 17.00–18.00 4. Diagnostik (Lene Mortensen & Jens-Erik Beck Jensen)
- 17.00–18.00 Forelæsning
- Osteodensitometri (JBJ)
 - Røntgenundersøgelser (LM)
 - Biokemiske markører (JBJ)
 - Differentialdiagnoser (LM)
- 19.00 Middag

Lørdag den 29. september 2001

- 08.30–09.00 Morgenbuffet
- 09.00–11.00 4. Diagnostik fortsat (Lene Mortensen & Jens-Erik Beck Jensen)
- 09.00–10.00 Gruppearbejde
- Paratviden inden for valg af diagnostisk redskab
 - Hvordan udreder man for osteoporose i dit speciale?

- 10.00–11.00 Diskussion
- Strategi for udredning af osteoporose i uanset speciale
- 11.00–14.00 5. Profylakse og behandling af osteoporose (Bente Langdahl, Lene Mortensen, Peter Schwarz, Jens-Erik Beck Jensen, Klaus Hindsø & Øjvind Lidegaard)
- 11.00–12.00 Forelæsning
- Modifikation af livsstil (tobak, alkohol, vægt, osv.) (LM)
 - Fysisk træning og faldprofylakse (PS, KH)
 - Kalcium og D-vitamin (JBJ)
 - Østrogen og SERM (ØL)
 - Bisfosfonat (BL)
 - Smertebehandling (LM)
- 12.00–13.00 Gruppearbejde
- Paratviden inden for sekundær- og tertiær profylakse
 - Hvordan behandles osteoporose i dit speciale
- 13.00–14.00 Diskussion
- Strategi for behandling af osteoporose i alle specialer
- 14.00–14.30 Frokost
- 14.30–16.00 6. Dokumentation af viden, repetition, evaluering og afslutning.

Kursus i infertilitet

Internatkursus

– Efteruddannelse af speciallæger

Torsdag den 1. november til lørdag den
3. november 2001

Godkendt af DSOG til 18 CME

Kursus henvender sig både til speciallæger i praksis og på hospital og til kommende speciallæger. Hovedvægten lægges på praktisk fertilitetsudredning og -behandling, og i år fokuseres især på fertilitetskirurgi og endometriose, mandlig infertilitet, PCOS og ultralyd. Kursus arrangeres af underviserne og sponsoreres af Serono Nordic.

Deltagerantal

30

Kursusafgift

2.300 kr. dækker undervisning, logi og forplejning. Kursisterne sørger selv for transport

Tilmelding

Ved indbetaling af kursusafgift på girokonto 1199 504 94 23 mærket Serono Workshop 2001

Tilmeldingsfrist

Mandag den 03.09.2001

Sted

Sophienberg Slot, Rungsted Strandvej 219,
2960 Rungsted Kyst. Tlf. 4576 0900,
fax 4576 3525

Kursusleder

Peter Bagger, overlæge, Fertilitetsklinikken
CICONIA, Frydendalsvej 5, 1809 Frederiks-

berg C. Tlf. 33 25 70 00, fax: 33 25 70 20,
e-mail pb@ciconia.dk

Kursussektariat

Henriette Christensen, Serono Nordic,
Århusgade 88, 7., 2100 København Ø.
Tlf.: 3525 3550, fax: 3525 3555, e-mail:
henriette.christensen@serono.dk

Program

Torsdag den 1. november

- | | |
|-------------|---|
| 12.00–12.30 | Registrering, drikke og sandwiches |
| 12.30–13.00 | Velkommen |
| 13.00–14.00 | Dokumentation <ul style="list-style-type: none"> • Multiple choice • Gennemgang af besvarelse |
| 14.00–15.00 | Fertilitetsudredning (Peter Bagger) <ul style="list-style-type: none"> • Forelæsning • Små opgaver med sidemanden |
| 15.00–18.00 | Endometriose & Fertilitetskirurgi (Peter Bagger & Sten Smidt-Jensen) |
| 15.00–16.00 | Forelæsning: endometriose og kirurgi i udredning og som behandling |
| 16.00–17.00 | Gruppearbejde: Paratviden og indikationer for diagnostisk laparoskopi |
| 17.00–18.00 | Diskussion: Strategi for fertilitetskirurgi |
| 19.00 | Middag |
| 21.00–22.00 | 6. Lovgivning og etik (Svend Lindenberg) |

Fredag den 2. november

- | | |
|-------------|---|
| 09.00–13.00 | 7. Mandlig infertilitet (Jens Fedder & Søren Ziebe) |
| 09.00–10.00 | Øvelse i sædoprensning |
| 10.00–11.00 | Forelæsning |

- 11.00–11.30 Øvelse i sædoprensning, fortsat
 11.30–12.15 Gruppearbejde: Paratviden og program for udredning og behandling af mandlig infertilitet
- 12.15–13.00 Diskussion: Strategi for håndtering af mandlig infertilitet
- 13.00 Frokost
- 14.00–17.00 8. Ultralyd (Suzan Lenz)
- 14.00–15.00 Forelæsning: en times intensivt ultralydkursus
- 15.00–16.00 Ultralyd spot
- 16.00–17.00 Diskussion og gennemgang af spot
- 17.00–19.00 9. Fertilitetsbehandling (Jens Fedder & Svend Lindenberg)
- 17.00–18.00 Forelæsning: IUID, IUIH, IVF, ICSI, PESA, TESE
- 18.00–18.30 Gruppearbejde: Ovariestimulation
- 18.30–19.00 Diskussion: Strategi for ovariestimulation
- 19.00 Middag
- 21.00–22.00 Fertilitetsbehandling II (Svend Lindenberg)
 Forelæsning om nye teknikker: Assisted hatching, IVM, kompakt IVF, kerneimplantation og andre nye teknikker

Lørdag den 3. november

- 09.00–12.00 PCOS (Jørgen Grinsted & Svend Lindenberg)
- 09.00–10.00 Forelæsning: Årsag, hyppighed, klinik, klinisk kemi, forløb på kortere og på længere sigt, fertilitetsbehandling inkl. hormonstimulation, metformin, elkoagulation af ovarier
- 10.00–11.00 Gruppearbejde: Paratviden og program for udredning og behandling

- 11.00–12.00 Diskussion: Strategi for håndtering af PCOS i relation til infertilitet
- 12.00–13.00 12. Dokumentation
- 13.00–13.30 13. Evaluering og afslutning
-



Efteruddannelse i Gynækologisk Onkologi

31.8.01

Sted

ByggeCentrum, Middelfart

Målgruppe

Speciallæger i Gynækologi og Obstetik samt yngre læger som ønsker opdatering af deres viden inden for udredning, behandling og efterbehandling af cancer ovarii, cancer cervicis uteri og mola/choriocarcinom.

Kursusledelse

Overlæge, ph.d. Ingrid Thranov, Hillerød, klinikchef Lene Lundvall, Rigshospitalet og overlæge, dr.med Lone Kjeld Petersen, Skejby Sygehus.

Program

09.30–10.00 Ankomst, kaffe
 10.00–10.30 Cancer ovarii, præoperativ udredning inkl. kriterier for centralisering. RMI.
 Overlæge, dr.med. Erik Søgård, Gynækologisk afdeling, Aalborg Sygehus
 10.30–11.00 Primær kirurgisk behandling af cancer ovarii. Herunder kriterier for fertilitetsbevarende kirurgi hos unge kvinder.
 Afdelingslæge, dr.med Ole Mogensen, Gynækologisk afdeling, Odense Sygehus
 11.00–11.45 Postoperativ kemoterapi – state of the art, recidiv behandling, vedligeholdelsesbehandling.
 Overlæge, dr.med Henrik Roed, Onkologisk Klinik, Rigshospitalet

11.45–12.00 Intervalkirurgi. Har det en plads?
 Overlæge, dr.med Lone Kjeld Petersen. Gynækologisk afdeling, Skejby Sygehus
 12.00–12.15 Diskussion
 12.15–13.15 Frokost
 13.15–13.45 Mola/choriocarcinom – genetiske aspekter. Herunder komplet/inkomplet mola.
 Overlæge, ph.d. Lone Sunde, Onkogenetisk afdeling, Århus Kommunehospital
 13.45–14.15 Mola/choriocarcinom – kliniske aspekter.
 Overlæge, dr.med Anders Jakobsen. Onkologisk afdeling, Vejle Sygehus
 14.15–14.30 Diskussion
 14.30–15.00 Cancer cervicis uteri
 Præoperativ udredning. Skal FIGO's stadietildeling udvides?
 Overlæge, dr.med Benny Andreasson, Gynækologisk afdeling, Amtssygehuset i Herlev
 15.00–15.30 Kirurgisk behandling af cancer cervicis uteri.
 Behandlingsresultater og bivirkninger.
 Overlæge Mogens Holm Nyland, Gynækologisk afdeling, Skejby Sygehus.
 15.30–16.00 Kaffe
 16.00–16.30 Primær strålebehandling af cancer cervicis uteri – resultater og bivirkninger.
 Overlæge, ph.d. Ingrid Thranov, Gynækologisk afdeling Hillerød
 16.30–17.00 Postoperativ behandling – strålebehandling, konkomitant kemoterapi, recidiv behandling.
 Overlæge, dr.med. Jacob Linde-

gaard, Onkologisk afdeling,
 Århus Kommunehospital
 17.00–17.15 Diskussion
 17.15–17.30 Afsluttende bemærkninger.
 Klinikchef Lene Lundvall,
 Rigshospitalet.

Pris inkl frokost

800,- kr.

Tilmelding

Skriftlig vedlagt check til sekretær Else Buur,
 Gynækologisk Obstetrisk afdeling, Skejby
 Sygehus, 8200 Århus N, Tlf. 89 49 63 44

Tilmeldingsfrist

15.8.01

Brug nettet ...



www.dsog.dk

- Kurser, møder og kongresser
- Fødselsstatistik
- Obstetriske guidelines
- Links
- Medlemsbladet online



www.fygo.dk

- Hvordan får man kursusstilling?
- FYGO-håndbogen online
- Kurser
- Links

NFOG

Nordisk Forening for Obstetrik og Gynækologi (NFOG) har fået egen hjemmeside på adressen:

www.nfog.org

- Links til de nationale selskaber
- Link til Acta online
- NFOG Bulletinen online
- NFOG-kongres Umeå 2002
- Kongres- og kursuskalender



DFKO

www.dfko.suite.dk

Nyt fra Danske Fødsels- og Kvindelægers Organisation

Bestyrelsen

- Peter Bagger, formand
- Niels Munk-Jensen, næstformand
- Ingrid Rørbæk Jacobsen, sekretær
- Birgit Arentoft, kasserer
- Erik Obel, repræsentant for deltidspraksis

Status for den moderniserede overenskomsts økonomiprotokollat

Der foreligger nu opgørelse for hele efteråret 2000. Nedenfor er anført forventet minus faktisk forbrug for:

1. konsultation	Kr. -1.075.685
Senere konsultation	Kr. +1.888.004
Blodprøvetagning	Kr. + 152.626
Sædpræparation	Kr. + 557.328

Selv om det ser ud, som om vi stadig ligger lunt i svinget, kan det ikke nok understreges, at økonomiprotokollatet skal overholdes.

Limiteringer, 6-måneders-reglen og 1. konsultationshonorar

Ifølge FAS' juridiske ekspertise Karin Jacobsen er reglerne som følger.

I Speciallægeoverenskomstens § 66, stk. 2 fremgår det, at *Ved fortsat behandling af samme lidelse, men uden fornyet henvisning, kan der altid kun honoreres for senere konsultation.* Denne bestemmelse i overenskomsten er uafhængig af 6-måneders-reglen.

I relation til ydelser uden limitering betyder dette, at patienter, som én gang er henvist til ringskift eller kontrol af kronisk sygdom, vil

være i fortsat behandling for denne lidelse varigt og uden mulighed for nyt 1. konsultationshonorar. I denne forbindelse er afstanden i tid mellem konsultationerne uden betydning.

For de ydelser, hvor limiteringen er udvidet til 12 konsultationer, dvs. dysplasi og fertilitet, er patienten i fortsat behandling indtil hun afsluttes eller i op til 12 konsultationer, hvorefter fortsat behandling kræver fornyet henvisning. Hvis patienten herefter genhenvises for samme lidelse, og speciallægen ser patienten inden for 6 mdr. efter sidste konsultation, kan der stadig ikke tages nyt 1. konsultationshonorar (6-måneders-reglen).

De samme regler gælder naturligvis i princippet for de resterende ydelser, som alle er limiteret til 6 konsultationer.

Og – for at der ikke længere skal herske nogen tvivl – efter 6-måneders-reglen er speciallægen altså berettiget til 1. konsultationshonorar hvis:

- patienten genhenvises for samme lidelse, og
- speciallægen ser patienten mere end 6 måneder efter sidste konsultation.

Ydelser ved udredning og behandling for barnløshed

Bestyrelsen med samt Lasse Abrahamsson har denne opfattelse.

Udredning og behandling for barnløshed omfatter altid begge parter, der bør altså foreligge en henvisning både på manden og på kvinden.

Ydelser, som vedrører manden, påføres hans henvisning. I forbindelse med udredning drejer det sig typisk om konsultation, sædoprensning, sædanalyse, blodprøvetagning, testisscanning osv.

Ydelser, som vedrører kvinden, påføres hendes henvisning. Som led i udredning vil det ty-

pisk være konsultation, vaginalscanning, vand-scanning, hysteroskopi, podninger, smear, blod-prøver osv.

Ved inseminationsbehandling med partnerens sæd vil man på kvindens henvisning typisk påføre konsultation, scanning og insemination. På mandens henvisning anføres typisk konsultation, sædoprensning og sæd-analyse.

Ved insemination med donorsæd vil man gøre akkurat det samme, hvis manden er med. Hvis manden ikke er med, kan man naturligvis ikke påføre en konsultationsydelse på mandens henvisning, men kun sædoprensning og sæd-analyse.

Ydelser relateret til IVF behandling er som bekendt ikke omfattet af overenskomsten.

Efteruddannelsesfonden

Ved forhandlingerne om modernisering af den generelle overenskomst kræver FAPS bl.a. ret til 10 dages betalt efteruddannelse. Baseret på udbetalingerne fra efteruddannelsesfonden har kun 64% af FAPS-medlemmerne imidlertid været på efteruddannelse. For perioden 1998, 1999 og 2000 var der kr. 2.499.174 til rådighed for DFKOs medlemmer, men fonden udbetalte kun kr. 1.323.634 (53%).

På denne baggrund har vore forhandlere svært ved at argumentere for, at speciallægepraksis oprigtigt ønsker denne form for kvalitetssikring. Kravet er jo indlysende rigtigt og nyder i øvrigt almindelig anerkendelse.

Bestyrelsen skal derfor opfordre medlemmerne til at indsende ansøgning til fonden (så meget desto mere som I selv har været med til at betale). I den forbindelse skal jeg både erindre om, at der også kan opnås tilskud til halvdagsmøder, hvis de blot starter før kl 16, og at det endnu ikke er for sent at ansøge om tilskud for efteruddannelse i år 2000. Skema kan re-

kvireres på tlf. 35 44 84 24 (direkte) eller fax 35 44 85 85 (FAS).

Beskatning af goodwill ved salg af praksis

Folketinget har med virkning pr. 1. januar 2001 gennemført en lovændring, der gør det muligt helt eller delvis at udskyde beskatningen af goodwill og anden skattepligtig fortjeneste ved afståelse af praksis. Man skal være fyldt 55 år og have drevet selvstændig praksis i mindst 10 år. Den skattepligtige fortjeneste dog maksimalt kr. 2 mio. kan indskydes på en pensionsordning. Der kan foretages skattemæssigt fradrag for indskuddet, således at beskatningen af fortjenesten ved salg af lægepraksis neutraliseres. Optagelse af en medinteressant i et interessentselskab anses for en trinvis afståelse af virksomheden og berettiger også til ovenstående ordning. Ordningen er nærmere beskrevet i Ugeskrift for Læger 2001; 163 (8): 1171.

FAS-tilskud i forbindelse med deltagelse i UEMS-møder

FAS udbetaler kr. 6.000 pr. år til deling mellem repræsentanten fra DSOG og repræsentanten fra DFKO.

Nyheder

- Adm. overlæge Inger Staal Guldholt, Bornholm er ophørt i sin speciallægepraksis den 1. marts 2000, hvorfor ydernummeret slettes
- Professor, dr.med. Mogens Osler ophører pr. 1. juni 2001 med sin deltidspraksis i København HS. Ydernummeret inddrages
- Speciallæge Margrethe L. Ehrenskjöld har pr. 31. december 2000 nedlagt sin speciallægepraksis i Nærum, ydernummeret er inddraget
- Birthe Baldur har ændret praksisadresse til Centerholmen 14 G (før 14 C), Greve Center, 2670 Greve

Generalforsamlingen 2002

Næste års generalforsamling afholdes lørdag den 19.01.02 kl. 11.00. Pharmacia er igen så venlig at stille lokale til rådighed.

p.v.a. bestyrelsen

Peter Bagger

Gynækologklubbens forårsmøde (praktiserende speciallæger)

**Afholdes fredag d. 20. april kl. 15–
lørdag d. 21. april kl. 15**

På »Molskroen«, Femmøller, 8400 Ebeltoft

Emner:

1. Transvaginal hydrolaparoskopi i lokal anæstesi
2. Hystero-salpingo-ultrasonografi (HSU).

I øvrigt sædvanligt »gynækologklubmøde« for resten.

Endnu manglende tilmelding hos:

Erik Holk Poulsen, Randers, tlf.: 86421550 el.
Ellen-Maria Ramsing, Viborg, tlf.: 86613888

Erik Holk Poulsen,

Burschesgade 12,

8900 Randers,

tlf.: 86421550, fax: 86419637



FYGO-PRISEN 2000

Bedste afdeling til uddannelse af yngre gynækologer/obstetrikere 2000!

Prisen er efter indstilling tildelt

Gynækologisk/obstetrisk afdeling Y, Skejby Sygehus

TILLYKKE!

Med prisen følger et certifikat og for 500,- kr. slik!

I indstillingen er der bl.a. lagt vægt på følgende:

- afdelingen optimerer uddannelsen ved at sætte tid af til introduktion og hurtig oplæring i basale færdigheder og redskaber.
- uddannelsessøgende tilsendes omfattende introduktionsmateriale og der er før tiltrædelsen planlagt introduktionssamtale ved kliniske vejleder.
- for alle uddannelsessøgende en række uddannelsesuger med definerede mål og programmer. Man opnår herved kompetencer svarende til uddannelsesniveau.
- den omvendte vagtpyramide giver de yngste uddannelsessøgende tilstrækkelig dagtid til oplæring sammen med afdelingens faste speciallæger. I vagten er der altid en erfaren kollega til stede til supervision og støtte i svære beslutninger.
- afdelingen har pga. sin størrelse et enormt uddannelsespotentiale som udnyttes til undervisning på et meget højt niveau.

For indstillingen kvitteres der med rødvin til kursuslærerne Birgitte Brun og Gitte Eriksen.

På vegne af FYGO's bestyrelse
Hans Jørgen Knudsen

FYGO's bestyrelses beretning 2000–2001

**Generalforsamlingen,
Ledernes uddannelsescenter,
Odense, 15. marts 2001**

Beretningsåret 2000–2001 har været præget af dels den begyndende implementering af anbefalingerne fra Speciallægekommisionens betænkning »Fremtidens speciallæge« (betænkning nr. 1384), dels af revideringen af vores egne informationsmedier og prioriteringen af det internationale samarbejde.

Medlemstallet er ved slutningen af beretningsåret på 525, hvilket er en stabilisering i forhold til sidste år. FYGO's medlemmer udgør således i dag ca. 60% af den samlede medlemskare i DSOG.

Bestyrelsen

FYGO's bestyrelse har i beretningsåret haft følgende sammensætning :

<i>Formand:</i>	Bjarne Rønde Kristensen
<i>Næstformand:</i>	Anette Tønnes Pedersen
<i>Sekretær:</i>	Dorthe Nielsen Forman/ Kirsten Jochumsen
<i>Kasserer:</i>	Hans Jørgen Knudsen Søren Brostrøm Jannie Dalby-Salvig

På sidste års generalforsamling blev Jette Seidelin valgt til bestyrelsen, men måtte desværre trække sig kort tid efter, hvorefter Anette Tønnes-Petersen blev indsuppleret på denne post. Dorthe Forman har været foreningens sekretær frem til efteråret 2000, hvor Kirsten Jochumsen overtog posten, da Dorthe Forman valgte at skifte speciale. Dorthe Forman har dog fortsat arbejdet i bestyrelsen frem til denne generalforsamling.

Associeret til bestyrelsen har været Susanne

Axelsen fra Efteruddannelsesudvalget, Marianne Johansen fra Vurderingsudvalget og Birgitte Østberg fra Undervisningsudvalget.

Der har været afholdt 9 bestyrelsesmøder, heraf et som todages internatmøde.

Foreningen har endvidere været repræsenteret i DSOG's bestyrelse, i Efteruddannelsesudvalget, Vurderingsudvalget, Undervisningsudvalget, Komiteen for expertuddannelse, Dansk Medicinsk Selskabs repræsentantskab, ENTOG's bestyrelse og repræsentantskab og NFYOG's styrelse.

Speciallægeuddannelsen

I maj sidste år kom den længe ventede betænkning Fremtidens speciallæge fra Speciallægekommisionen. I betænkningen er kommissionen kommet med en række anbefalinger vedrørende speciallægeuddannelsens kvalitet, mål og opbygning samt strukturen inden for de enkelte specialer. Vi skal ikke her gå i detaljer med betænkningens indhold, men det vil helt givet være et kerneområde for foreningens arbejde de kommende år, at medvirke til implementeringen af anbefalingerne fra betænkningen. På langt de fleste områder er der også overensstemmelse mellem disse anbefalinger og foreningens ønsker, hvorfor vi kun kan være yderst tilfredse med kommissionens arbejde. De næste år vil så vise, om der også er politisk opbakning fra sygehusejerne til, at anbefalingerne kan blive ført ud i livet. Med betænkningen er det endnu engang klargjort, at uddannelse koster penge, og uden øgede ressourcer til dette område vil anbefalingerne ikke kunne gennemføres.

Heldigvis har vi allerede nu set de første ændrede signaler, nemlig i forbindelse med Sundhedsstyrelsens opfordring til speciallægeselskaberne om udarbejdelse af nye målbeskrivelser for speciallægeuddannelsen i de enkelte specialer. For første gang er der samtidig afsat

penge til dette arbejde, som for vores vedkommende skal foregå med udgangspunkt i DSOG's undervisningsudvalg.

Fra Sundhedsstyrelsen er det tilkendegivet, at man forventer, at de nye målbeskrivelser vil tage udgangspunkt i en anskuelse af speciallægers generelle kompetence, som evnen til at mestre en flerhed af roller og egenskaber, der ud over den medicinske ekspertfunktion omfatter pædagogik, kommunikation, ledelse, samarbejde m.v.

FYGO vil deltage aktivt i dette arbejde med udarbejdelse af nye målbeskrivelser.

Vi har fra FYGO's side i flere år presset på for en øgning af antallet af kursusstillinger. I oktober sidste år meddelte Sundhedsstyrelsen, at man nu på baggrund af et stadigt højt ansøgerantal til undervisningsblokstillinger i vort speciale samt faldende udbud af speciallæger, anbefalede en udvidelse af uddannelseskapaciteten. Denne anbefaling var allerede året inden givet til Region Nord, hvor man nu har udvidet uddannelseskapaciteten med 33%, men en tilsvarende udvidelse er nu anbefalet for hele landet.

Udvidelsen af uddannelseskapaciteten indebærer, at seks måneders ansættelse i fase II-uddannelsen (kursusstillingen) placeres på centralsygehuse. Denne kapacitetsudvidelse må efterfølgende udmøntes i en kapacitetsudvidelse i fase III på såvel centralsygehuse som universitetsafdelinger.

Der ligger således nu en klar opfordring, ikke alene fra DSOG's side, men også fra Sundhedsstyrelsen til Region Øst og Region Syd om, at anvende en skabelon som i Region Nord og dermed udvide uddannelseskapaciteten med 33%.

Fra FYGO's side skal vi kraftigt opfordre til at videreuddannelsesudvalgene i de to regioner hurtigst muligt følger op på Sundhedsstyrelsens anbefalinger.

For så vidt angår den supplerende uddannelse kræver Sundhedsstyrelsen fortsat, at de 18 måneders ansættelse på kirurgiske afdelinger placeres først i uddannelsesblokkene.

Vi har fra foreningens side længe ønsket, at uddannelsesblokkene var ens sammensat i de tre regioner og støtter derfor, at den kirurgiske sideuddannelse er placeret først i blokkene i hele landet.

Imidlertid har vi været i tvivl om udbyttet af de 18 måneders kirurgi, og på denne baggrund gennemførte vi sidste år en spørgeskemaundersøgelse blandt de sidste to års postkursister. Undersøgelsens formål var primært at belyse postkursisternes tilfredshed med den kirurgiske sideuddannelse samt om hvordan man forholdt sig til en eventuel reduktion af kirurgien fra 18 til 12 måneder.

Resultaterne af denne undersøgelse vil snart blive offentliggjort, men overordnet kan det siges, at halvdelen af de forespurgte er utilfredse med den kirurgiske sideuddannelse, og ligeledes mener halvdelen at denne skal reduceres.

Til trods for at undersøgelsen således ikke viser et signifikant flertal for ønsket om reduktion af kirurgien fra 18 til 12 måneder, vil det være vores mål at konvertere seks af de 18 måneders kirurgi til yderligere seks måneder på gynækologisk afdeling. Vi er overbeviste om at dette vil kunne give et langt større udbytte for de uddannelsessøgende i vort speciale.

Heldigvis er der atter mange gode tiltag for forbedring af vores speciallægeuddannelse på det overordnede plan.

Men der, hvor der nok er allermest at hente, med hensyn til kvaliteten af uddannelsen, er i hverdagen ude på afdelingerne blandt de ældre kollegaer. Det er først og fremmest indstillingen til at ville uddanne hos de ældre kollegaer, der er afgørende for om de på papiret gode intentioner også kan give et positivt resultat i hverdagen.

Det at supervisere – og at være god til det – bør i sig selv være tilfredsstillende, prestigefuldt og meriterede.

Inspektorordningen har nu fungeret gennem de sidste år og de første afdelinger der tidligere har været evalueret som uddannelsesafdelinger, har nu fået genbesøg af inspektor-korpset. Desværre er det ikke altid tydeligt, at afdelingerne har prioriteret at følge op på tidligere anbefalinger/henstillinger. Imidlertid er det positivt, at så mange af de gynækologiske afdelinger har bedt om besøg af inspektorkorpset.

Inspireret af udlandet har vi nu fået repræsentation af uddannelsessøgende i inspektor-korpset. FYGO har således udpeget tre yngre inspektorer, som fremover vil deltage i bedømmelsen af de gynækologiske afdelinger.

Rekruttering til specialet

De senere år har der været uændret høj søgning til det gynækologiske speciale trods vigende kandidatproduktion. Der er således fortsat tre kvalificerede ansøgere per kursusstilling. Andre store sygehusspecialer som anæstesi, almen kirurgi og intern medicin nyligt har derimod fået problemer med at besætte kursusstillinger. I de kommende år kan en række faktorer tænkes at indvirke positivt på søgningen til det gynækologiske speciale. Kandidatproduktionen vil stige kraftigt når det øgede indtag på lægestudiet fra midten af 1990'erne og frem slår igennem. Ca. 2 ud af 3 af disse færdige kandidater er kvinder, og gynækologi søges overvejende af kvindelige læger. Dertil kommer at de pågående reformer af speciallægeuddannelsen og øgningen af uddannelseskapaleteten vil gøre, at det bliver mere tilgængeligt at få undervisningsstilling. Et par ting vil formentlig trække i den anden retning. Fødestederne bliver større, vagterne bliver hårdere, mulighederne for vagtfri stilling begrænses og det medico-legale pres (»klagerne«) inden for obstetrikken kan øges.

Samlet set tror vi dog ikke, at vores speciale får et kvantitativt problem. Men muligvis et kvalitativt. Får vi de rigtige ind i specialet? Hvem er »de rigtige«? Hvilke kvaliteter skal en god (kommende) gynækolog besidde? Hvem »konkurrerer« vi med om de gode? Er det et problem, at der ikke er flere mænd der søger specialet? Og frem for alt: hvordan får man fat i »de rigtige«?

Vi vil i FYGO diskutere disse spørgsmål internt og med DSOG og andre samarbejdspartnere. Vi vil samtidigt søge at få kontaktflader til ældre stud.med.er, turnuslæger m.v. Den fremtidige struktur for speciallægeuddannelsen vil blive præget af tidligere specialevalg og blokuddannelsen. En rød tråd i vores arbejde vil derfor være at sikre studenter og nybagte læger en ærlig og gennemskuelig vejledning i valg af det gynækologiske speciale.

Informationspolitik

I 1999 etablerede vi foreningens hjemmeside på internettet (www.fygo.dk). Efter debatten på sidste års generalforsamling har vi revideret hjemmeside, således at denne nu er den vigtigste informationskilde fra foreningen til medlemmerne.

Foruden oversigt over bestyrelsen, kontaktpersoner, vedtægter, referater fra bestyrelsesmøder og generalforsamling, kan man se vejledning for alle på vej mod kursusstilling, målbeskrivelsen for speciallægeuddannelsen, orientering om U-kurserne, ligesom der er oversigt over såvel FYGO's egne kurser som andre relevante kurser og links til de for specialet interessante hjemmesider. Endelig er den reviderede udgave af FYGO's håndbog lagt på hjemmesiden og vil løbende blive revideret her.

Hjemmesiden bliver redigeret af foreningens hjemmesideredaktør og ajourføres ca. hver 14. dag.

Vi kan anbefale alle medlemmer at besøge hjemmesiden med jævne mellemrum. Alle forslag til rettelser eller nye tiltag kan sendes til hjemmesideredaktøren (sb@dadlnet.dk).

Foruden denne opprioritering af hjemmesiden, har vi fortsat ønsket, at FYGO skal være synlig i alle numre af DSOG's medlemsblad. Medlemsbladet er fortsat den informationskilde, som vi ved alle medlemmer har lejlighed for at orientere sig i, hvorfor annoncering der skal nå til alle fortsat vil foregå i medlemsbladet.

FYGO håndbogen blev sidst revideret i 1998/1999. Udviklingen i vort speciale, specielt vedrørende videreuddannelsen, går så stærkt, at håndbogen allerede sidste år var forældet. Vi lovede derfor på sidste generalforsamling at revidere håndbogen. Det er derfor glædeligt, at vi samtidig med dette års generalforsamling kan præsentere den helt nyreviderede udgave af håndbogen.

Vi håber den nye udgave kan være til lige så stor gavn for nuværende og kommende medlemmer som de foregående udgaver har været.

Imidlertid vil den trykte udgave af håndbogen have en tiltagende kort levetid, hvorfor vi har prioriteret, at den version af håndbogen som ligger på hjemmesiden, løbende vil blive revideret.

Samtidig med dette års generalforsamling er den nye håndbog udsendt til samtlige medlemmer.

Som det er tilfældet med vores hjemmeside, vil vi også opfordre til, at alle der har forslag til ændringer eller tilføjelser til håndbogen sender disse til foreningens sekretær (kirsten.jochumsen@dadlnet.dk).

Internationalt samarbejde

Vi har igennem de sidste år prioriteret såvel det europæiske som det nordiske samarbejde højt.

På sidste års generalforsamling kunne vi fortælle om de noget kaotiske erfaringer fra samarbejdet i ENTOG (European Network of Trainees in Obstetrics and Gynecology). Frem til ENTOG-mødet i Basel i juni 2000, havde organisationen ikke haft egentlige vedtægter. Fra FYGO's side havde vi forud for Baselmødet fremsendt et forslag til et samlet sæt vedtægter, med den hensigt at få en europæisk organisationsstruktur som dels kan fungere internt, dels vil blive respekteret som høringspart i forbindelse med den tiltagende europæiske harmonisering af speciallægeuddannelserne.

Vedtægtsforslaget fra FYGO blev med enkelte rettelser fremsat af ENTOG's bestyrelse og vedtaget i Basel. Vi regner hermed, at det strukturelle grundlag for organisationens videre arbejde er sikret, hvorefter vi ved de kommende ENTOG-samlinger, kan bruge kræfterne på samarbejdet om speciallægeuddannelsernes indhold i de europæiske lande.

FYGO har igennem de sidste fire år været repræsenteret i ENTOG's bestyrelse ved Susanne Axelsen.

I forbindelse med NFOG kongressen i Oslo i juni 2000, stiftede vi ved et fællesmøde med repræsentanter fra FUGO i Norge, OGU i Sverige og FYGO i Danmark en Nordisk Forening for Yngre Obstetrikere og Gynækologer (NFYOG).

Foreningens formål er at fremme samarbejdet mellem uddannelsessøgende og yngre obstetrikere og gynækologer i de nordiske lande, samt at der kan gives inspiration og udveksles erfaringer i uddannelsesspørgsmål. Endvidere vil vi tage udgangspunkt i det nordiske samarbejde i relation til arbejdet ENTOG.

NFYOG's styrelse har konstitueret sig med to repræsentanter fra hvert land og med Bjarne Rønede Kristensen som formand. Sam-

tidig har foreningen fået plads i styrelsen for NFOG.

Nationalt samarbejde

Vi har i det forløbne år indledt et uformelt samarbejde med Yngre Danske Kirurger (YDK) og Yngre Ortopædkirurger.

Samarbejdet er primært med henblik på udveksling af erfaringer med hensyn til organisation og uddannelsesspørgsmål, men har også udmøntet sig i en aftale om, at vi har åbnet vores kurser for hinandens medlemmer.

FYGO's medlemmer kan således frit tilmelde sig de kurser, der arrangeres af de to andre foreninger. De for vort speciale mest oplagte kurser vil blive annonceret på hjemmesiden.

Kursusvirksomhed

Vores egen kursusvirksomhed prioriteres stadig højt. Vi har i det forgangne år planlagt i alt 12 FYGO-kurser.

Kurserne har generelt haft stor tilslutning, og i flere tilfælde har vi ikke kunnet optage alle de tilmeldte. Imidlertid har der også været aflyst et enkelt kursus på grund af for få ansøgere, nemlig til hysteroskopikursus i Århus.

Vi finder at mætningspunktet er nået for det antal kurser vi som forening kan arrangere. Realistisk vil foreningen kunne arrangere op til otte kurser årligt, selvom der de sidste år har været ideer og forslag til betydeligt flere kurser. Al kursusvirksomhed foregår fortsat på helt »frivilligt plan«. Det er bestyrelsesmedlemmerne der tilrettelægger kursusvirksomheden og står som kursusledere, og det er ulønnede ældre kollegaer der forestår undervisningen.

Det er planlagt at kursusvirksomheden økonomisk skal hvile i sig selv. Vi har fastholdt en deltagerbetaling på kr. 100 for hvert kursus. Herudover forsøges ved de fleste

kurser at få sponsorstøtte. Eventuelle sponsorer er uden indflydelse på selve kursusindholdet.

FYGO-kursernes primære målgruppe er fortsat prækursisterne, hvor kurserne ud over egentlig videreuddannelse tjener som et forum for erfaringsudveksling med ligeværdige kollegaer på et tidspunkt i uddannelsen, hvor man ofte mangler den interkollegiale kont akt. Følgende kurser har været afholdt/er planlagt:

1. Operativ gynækologi; København, 13.–14.4.2000.
2. Operativ gynækologi; Skejby, 26.–27.4.2000.
3. Kolposkopi; København, 12.10.2000.
4. Praktisk hysteroskopi, 8.11.2000
5. Kolposkopi; Skejby, 9.11.2000.
6. Perinatalogi; Odense, 11.1.2001.
7. Blødningsforstyrrelser; København, 24.1.2001.
8. Praktisk hysteroskopi; Skejby, 6.3.2001. Aflyst.
9. Obstetrik; Odense, 15.–16.3.2001.
10. Praktisk IT for gynækologer; København, 5.4.2001.
11. Praktisk IT for gynækologer, Århus, 9.5.2001.
12. Infertilitet; København, foråret 2001.

Samtlige gynækologiske afdelinger fik ved efterårets start tilsendt en pjeces med en samlet oversigt over FYGO's kurser. Alle kurserne bliver annonceret i medlemsbladet og de fleste tillige i Ugeskrift for Læger.

Kursusoversigten bliver fortløbende ajourført på FYGO's hjemmeside (www.fygo.dk).

Det var med stor succes, at FYGO i samarbejde med Organon i 1999 dannede en gynækologisk studiegruppe for Vestdanmark. Denne studiegruppe er fortsat i gang, og fra efteråret 2000 startede vi en ligende studie-

gruppe i Østdanmark. Opslutningen i øst er nu blevet så stor, at det har været nødvendigt, at sætte interesserede på venteliste.

Studiegrupperne er for »de ældre« medlemmer af FYGO, nemlig 1. reservelæger og afdelingslæger.

Studiegrupperne bliver annonceret i Medlemsbladet en gang årligt, hvor alle 1. reservelæger og afdelingslæger frit kan melde sig. Der er intet deltagergebyr. Studiegruppernes deltager beslutter selv fra gang til gang, hvilket emne man ønsker gennemgået og drøftet ved næste møde. Vi forsøger så i samarbejde med Organon at skaffe de bedste undervisere inden for det pågældende emne.

FIGOfonden

Ved den ekstraordinære generalforsamling i DSOG i november, blev vedtægterne for DSOG's nye FIGOfond endelig vedtaget. Vedtægterne tilfredsstillende langt de fleste af de ønsker vi fra FYGO's side havde fremsat. Således skal fondsmidlerne i vidt omfang gå til uddannelsesformål og især med internationale relationer.

Vi regner derfor med at rigtig mange af medlemmerne vil få glæde af fondsmidlerne igennem de næste ti år.

FYGO-prisen

Igen i år kan vi se, at der er flere afdelinger der har gjort en stor indsats for vores uddannelse. Blandt de indsendte indstillinger fra FYGO's medlemmer har vi i år valgt at tildele prisen til en afdeling, der trods stor uddannelsesforpligtelse magter at klare opgaven flot. Prisen vil blive uddelt på DSOG's generalforsamling i april.

Repræsentation

FYGO har i beretningsåret været repræsenteret i DSOG m.v. som følger:

DSOG's bestyrelse: Søren Brostrøm og Bjarne Rønde Kristensen

Vurderingsudvalget: Marianne Johansen

Undervisningsudvalget: Birgitte Østberg

Efteruddannelsesudvalget: Susanne Axelsen

Komiteen for expertuddannelse (EXPU):

Bjarne Rønde Kristensen

ENTOG Council: Søren Brostrøm og Bjarne Rønde Kristensen

ENTOG Executive Committee: Susanne Axelsen

NFYOG's styrelse: Søren Brostrøm og Bjarne Rønde Kristensen

NFOG's styrelse: Bjarne Rønde Kristensen

Dansk Medicinsk Selskabs repræsentantskab:

Søren Brostrøm og Bjarne Rønde Kristensen

Afgang fra bestyrelsen

Ved denne generalforsamling skal der være valg til mindst fem bestyrelsesposter.

Jette Seidelin blev i 1999 valgt til bestyrelsen for en toårig periode, men måtte desværre trække sig kort tid efter generalforsamlingen sidste år, hvor hun tillige var blevet indstillet til posten som uddannelsessøgende i DSOG's bestyrelse. Jette Seidelin havde i løbet af det foregående år været et stort aktiv for bestyrelsen, og vi håber meget på, at hun senere vil vende tilbage til det faglige arbejde.

Anette Tønnes Pedersen indtrådte på Jette Seidelins plads i bestyrelsen og har i det forgangne år bestridt posten som foreningens næstformand. Anette Tønnes Pedersen er villig til genvalg.

Jannie Dalby-Salvig blev sidste år valgt for en etårig periode og er ligeledes villig til genvalg.

Dorthe Nielsen Forman blev sidste år genvalgt for en toårig periode, men har desværre for vort speciale og for bestyrelsen valgt at blive anæstesiolog og trækker sig derfor fra bestyrelsen. Dorthe har siddet i alt to år i bestyrelsen og har i denne periode lagt en stor arbejdsind-

sats i bestyrelsens arbejde. Dorthe overtog sidste år hvervet som foreningens sekretær og har i denne periode været ansvarlig for kontakten til kontaktpersonerne og for alle indmeldinger i foreningen. Dorthe har endvidere været kursusleder og har, også efter hun valgte andet speciale, været aktiv ved færdiggørelsen af den netop offentliggjorte kirurgienquete.

Hans Jørgen Knudsen blev sidste år ligeledes genvalgt for en toårig periode, men har valgt at trække sig nu da han nærmer sig en »overlægemodning«. Hans Jørgen har været bestyrelsens alderspræsident efter nu i alt tre år i bestyrelsen. Det har været foreningens store held, at Hans Jørgen for tre år siden overtog hvervet som kasserer. For siden da har der været styr på foreningens økonomi. Det har ikke kun været med regnskab og budgetter, at Hans Jørgen har ydet en massiv indsats, men også med en lang række af bestyrelsens øvrige arbejdsområder.

Jeg vil gerne takke Dorthe og Hans Jørgen for deres store arbejde for foreningen og indsats i bestyrelsen.

Susanne Axelsen har igennem de sidste fire år repræsenteret FYGO i bestyrelsen for ENTOG. Susanne har i denne periode været med til at stadfæste ENTOG's betydning og gjort et stort arbejde under ikke altid lige lette forhold. På bestyrelsens vegne vil jeg gerne takke Susanne for på bedste vis at have repræsenteret os i det europæiske.

Efter to år går jeg selv af som formand for foreningen. Det har været en stor fornøjelse, at få lov til at være med i disse år og jeg har været meget glad for et utroligt godt og frugtbart samarbejde i bestyrelsen i de forløbne år. Jeg ønsker foreningen alt godt frem over.

P. b. v.

Bjarne Rønde Kristensen

M Ø D E - O G K U R S U S K A L E N D E R

Der henvises i øvrigt til DSOG's hjemmeside www.dsog.dk for nærmere information og yderligere arrangementer

April 2001

- 5. Praktisk IT for Gynækologer. København (Sidste nr.).
- 19.-21. 1st Nordic Congress on Endometriosis. Stockholm.
- 27.-28. DSOG's generalforsamling og forårsmøde. Revy. Hindsgavl Slot, Middelfart.
- 28.-2/5 ACOG – Annual Meeting. Chicaco.

Maj 2001

- 9. Praktisk IT for Gynækologer. Århus (Sidste nr.).
- 23.-26. 17. Nordiske Perinatalkongres, Odense (www.nordicperinatalcongress.com).
- 24.-27. Conference of the federation of National and European Menopause Societies. VIII Baltic Sea Conference on Obstetrics and Gynecology. Riga, Letland.

Juni 2001

- 6.-9. 16th European Congress of Gynaecologists and Obstetricians, Malmø, EAGO + EBCOG.
- 13.-15. »Caesarean Section – the current position«, Ålesund, Norge.

Juli 2001

- 1.-3. 2nd International Consultation on Incontinence. ICUD,ICS,WHO. Paris.
- 1.-4. ESHRE. 17th Annual Meeting of the European Society of Human Reproduction and Embryology. Lausanne.
- 10.-13. 29th British Congress of Obstetrics and Gynaecology, Birmingham.

August 2001

- 31. Efteruddannelseskursus i Gynækologisk Onkologi, Middelfart.

September 2001

- 18.-19. Gynækologiske Guidelines. Hindsgavl.
- 23.-27. 5th World Congress of Perinatal Medicine, Barcelona.

Oktober 2001

- 4.-6. 2nd European Cingress for Colposcopy and Cervical pathology, Rhodos.
- 5.-6. Efteruddannelseskursus. Novo, Bagsværd.

November 2001

- 1.-3. Fertilitetsmøde. Serono workshop, København (Dette nr.).
- 9.-10. Efterårsmøde. København.
- 23.-24. Nordisk kursus i akut obstetrik. København. NFOG.
- 24.-1/12 IFFS 2001. 17th World Congress on Fertility and Sterility. Melbourne.

December 2001

- 2.-5. 9th World congress on Gynecological Endocrinology, Hong Kong.
- 5.-8. 26th Annual Meeting of the International Uro-Gynecological Association, Melbourne.

POSTBESØRGET BLAD
NR. 50893 (8245 ARC)

Adressemærkatene er udskrevet
fra Lægeforeningens edb-register.
Adresseændringer mv. bedes
meddelt til DADL, Registrerings-
afdelingen, Esplanaden 8 C,
1263 København K.